

Polska po śmierci Kazimierza Wielkiego i władztwo pierwszych Jagiellonów (1370–1501)	6
Rozdzielenie pojęcia władzy królewskiej od pojęcia państwa	6
Następstwo tronu po Kazimierzu Wielkim	6
Małżeństwo Jadwigi z Jagiełłą	6
Państwo litewskie	7
Ekspansja Litwy	7
Konflikty polsko-litewskie	7
Walka o władzę na Litwie	8
Chrzest Litwy i jego następstwa	8
Wielka wojna z zakonem krzyżackim	9
Polityczne i teologiczne problemy papieżstwa	11
Sobór w Konstancji	11
Polska a husyckie Czechy	11
Husytyzm w Polsce	12
Stosunki Polski z Litwą po bitwie pod Grunwaldem	13
Opustoszczone trony	13
Ekspansja islamu	14
Sytuacja Cesarstwa Bizantyjskiego	14
Dążenie do unii Kościoła Wschodniego i Kościoła Zachodniego	14
Próby wskrzeszenia rzymskiego obrządku słowiańskiego	15
Kłęska pod Warną. Upadek Konstantynopola	15
Powołanie Kazimierza Jagiellończyka na tron Polski	16
Wojna trzynastoletnia	17
Korona czeska a Jagiellonowie	17
Walki o Węgry	19
Unia czesko-węgierska	19
Terytorium Jagiellonów	19
Panowanie Jana Olbrachta	20
Polska monarchią stanów nierównoprawnych	21
Stany uprzywilejowane i nieuprzywilejowane	21
Stan duchowny	22
Kler świecki	22
Uniwersytet a stan duchowny	24
Kler zakonny	25
Zakon reguły św. Brygidy	26
Klasztor brygidek w Gdańsku	26
Klasztory brygidek w Lublinie i Elblągu	27
Kryzys zakonów mniszych, rozwój zakonów żebrzących	27
Inkwizycja	28
Stan szlachecki	29
Sejmy i sejmiki	30
Szlachta jedynym dysponentem władzy	31

Rody i nazwiska	31
Możni	32
Szlachta śląska, pomorska i pruska	32
Pojawienie się nowego wzorca osobowości szlachcica	33
Folwarki i pańszczyzna	33
Regres znaczenia militarnego „stanu rycerskiego”	34
Przenikanie do stanu szlacheckiego ludzi z innych stanów	35
Miasta i stan mieszczański	35
Podziały i rozwarstwienie ludności miast	36
Rady miejskie	38
Konflikty między radami a pospólstwem	38
Wielość grup ludności miejskiej	40
Bractwa religijne	40
Więzi krewniacze	41
Cechy	41
Bractwa czeladnicze	44
Gildie	45
Spółeczna, prawna i ekonomiczna pozycja Żydów	45
Pieniądże w rękach mieszczan	46
Zamożność i kultura życia miast	46
Widowiska miejskie	47
Początki wypierania mieszczan ze stref budowlanych miast	48
 Wsie i stan chłopski	 48
Rozwarstwienia ludności wsi	49
Proces ograniczania migracji chłopów	51
Wspólnoty społeczności wiejskiej	51
 Pejzaż gospodarczy ziem Polski w XV w.	 52
Ludność w Polsce około 1500 r.	52
Osadnictwo w XV w.	52
Klimat, zalesienie, uprawy rolne, hodowla	52
Ludność miast w Polsce około 1500 r.	53
Strefy gospodarcze na ziemiach Polski	54
Strefa hanzeatycka	54
Eksport drewna i zboża z Polski	54
Strefa górská — kopalnictwo	55
Kryzys górnictwa i XV-wieczna huta w dzisiejszej Nowej Hucie	55
Rozwój produkcji sukna i wyrobów z żelaza	56
Zmiana orientacji gospodarczej miast małopolskich	56
Drogi lądowe na Wschód	56
Rywalizacja miast	57
Aktywność kupców norymberskich	58
Pierwsi Włosi w Polsce	59
 Budownictwo i architektura na ziemiach Polski w dobie późnego średniowiecza	 59
Liczba budynków mieszkalnych i sakralnych w Polsce około 1500 r. Budynki murowane i drewniane	59

Okoliczności hamujące rozprzestrzenianie budownictwa murowanego.	60
Rozwiązania techniczne budownictwa murowanego	61
Strefy relacji kulturowych Polski	62
Późne średniowiecze, późny gotyk	62
Jesień średniowiecza i właściwe jej metody postrzegania świata	63
Obrazy późnogotyckie.	233
Architektura późnogotycka.	235
Izolacyjne widzenie rzeczy. Wieże kościoła Mariackiego w Krakowie	236
Ograniczenie roli teologa, wzrost rangi wykonawców	236
Perfekcja wykonawców	237
Elewacje licowane kamiennymi płytami	238
Uniezależnienie się kształtu od właściwości materiału	238
Portale i otwory okienne	238
Niezwykłe obejście katedry poznańskiej	239
Wysokość znakiem nowości	239
Dążenie do efektu jednolitości przestrzennej budynków kościelnych	240
Kościół Panny Marii w Gdańsku	241
Proporcje geometryczne i estetyczny walor kontrastu	242
Geografia elewacji kościołów murowanych	242
Ascetyzm ścian, bogactwo szczytów	244
Szczyt katedry we Fromborku.	245
Geografia szczytów	245
Symbolika szczytów	246
Pierwsze w Polsce dachy pogrążone i attyki.	246
Sklepienia	246
Domy Długosza	248
Próby porządkowania fasad budynków świeckich	249
Świadoma archaizacja. Siedziba Bractwa św. Jerzego w Gdańsku	249
Kościół zgromadzeń zakonnych	250
Dwojakość funkcji inwestycji miejskich.	251
Deliturgizacja kościołów miejskich	251
Aspekty nowej religijności	252
Desymbolizacja budowli kościelnych i ich elementów	252
Kościół halowy wyrazem nowej religijności	253
Wielkość parafialnych kościołów miejskich	253
Kościół parafii nowo organizowanych.	254
Ludzka przestrzeń kościołów	255
Wypożyczenie kościołów	255
Wygląd ołtarzy.	256
Sacraria i chrzcielnice.	256
Rzeźby i obrazy	256
Funkcje emocyjne budynków gminy miejskiej	257
Ratusze	257
Permanentna budowa ratusza	258
Pomieszczenia ratusza	259
Dwór Artusa	259
Semantyka wież ratuszowych	259

Handlowe budowle na rynkach miast	260
Formy sprzedaży wyrobów rzemieślniczych	260
Zagrożenie pożarowe i zaopatrzenie w wodę	261
Budynki murowane — bezpieczeństwo przed pożarem i napadem	261
Usytuowanie i układ przestrzenny domów miejskich. Zabudowa działki	261
Rozmieszczenie funkcji w domach miejskich	262
Sklepienia i stropy domów	263
Schody	263
Pomieszczenia frontowe przyziemia	264
Otwory okienne	264
Wykusze	264
Kształty dachów. Ozdobność fasad	265
Umocnienia miejskie	265
Baszty i basteje	266
Semantyka murów obronnych i wież	266
Przedbramia i barbakany	267
Barbakan krakowski	267
Udział sił nadprzyrodzonych w obronie miasta	268
Żuraw gdański	268
Malowniczość miast i aleatoryzm jego sylwety	268
Mieszkalne budynki zamiejskie	269
Obronna wieża mieszkalna	269
Zamki	269
Cel wspaniałości zamku	270
Zamki panujących	270
Ostatnie zamki zakonów rycerskich	271
Drewniana zabudowa w miastach. Szkielet z drewna	271
Ściany z bierwion	272
Konstrukcja ścian z bierwion	272
Zasięg terytorialny ścian z bierwion	273
Najstarsze więźby dachowe	273
Schemat konstrukcyjny więźb dachowych	274
Wiązary	274
Kratownice wzdłużne	274
Złącza i zaczepy elementów więźb dachowych	274
Wykonanie i montaż elementów więźby	275
Więźby w poddaszach użytkowych	275
Specyfika dachów nad kościołami drewnianymi	276
Wygląd kościoła drewnianego	277
Dzwonnice drewniane	278
Drewniana zabudowa wsi. Chałupa podkrakowska	278
Chałupy mazowieckie	278
Aglomeracje budynków jednonętrowych	279
Obraz wsi mazowieckiej	279
Drogi renesansu	279
Renesans — dzieje nazwy	279
Mitologizacja tradycji antycznego Rzymu	280

Mitologizacja antycznej Sarmacji w Polsce	281
Człowiek a natura	283
Odnalezienie Witruwiusza — renesans w architekturze	283
Malarstwo renesansowe — alternatywa malarstwa późnogotyckiego	284
<i>Constructio legitima</i>	284
Nienaturalność perspektywy	285
Przestrzenne obrazy architektury	286
Zbliżenie architektury do rzeźby	287
Projekt jako rysunek i jako model	287
Filozofia kształtowania formy „od zewnątrz” i „od wewnątrz”	287
Ideologia renesansu nobilitacją pieniądza	288
Bankierska pozycja Florencji	288
Opozycja Włochów wobec Arystotelesa	289
Platonizm w Polsce	289
Dwór Oleśnickiego	290
Drogi architektury renesansu	290
Postawy renesansu i średniowiecza wobec antyku	291
Źródła ilustracji	292
Indeks miejscowości i zabytków	294